

ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี

Debt Status of Teachers in Phetchaburi Province

กาญจนา บุญส่ง^{1*}, นวรัตน์ ประทุมตา¹, ชานนุช เงินทอง², ไตรรงค์ อนันตนิติเวทย์³ และ สุนงค์ บัวทอง⁴
Kanchana Boonsong^{1*}, Nawarat Pratomta¹, Chananut Ngentong², Trirong Anuntanitiwat³ and Suanong Buatong⁴

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

²สถาบันวิจัยและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

³สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดเพชรบุรี 76000

⁴ครูโรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) จังหวัดเพชรบุรี 76000

¹Educational Administration Program, Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

²Research and Promotion of Arts and Cultures, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

³Welfare Promotion Commission for Teachers and Education Personnel, Phetchaburi 76000

⁴Watjuntrawart (Sukprasarnrat) School, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: kan.kanchanaboonsong@gmail.com

Received: 2 December 2019, Revised: 19 January 2020, Accepted: 24 January 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี 2) ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี และ 3) แนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 381 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และการสุ่มอย่างง่าย ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินที่ข้าราชการครูเป็นหนี้ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามภาวะหนี้สินของข้าราชการครูเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.955 และเป็นแบบ Check List และ 2) แบบสัมภาษณ์แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี ที่เกิดจากความต้องการทางกายภาพ ด้านแรก คือ บ้านพัก คิดเป็นร้อยละ 56.69 และวงเงินที่ครูใช้ในการสร้างบ้านส่วนใหญ่อยู่ในวงเงินกู้มากกว่า 2,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 74.85 แหล่งเงินที่ใช้สำหรับการสร้างบ้านพัก อันดับแรก คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู คิดเป็นร้อยละ 41.32 รองลงมา คือ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 30.54 และ 2) ค่านิยมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน คือ ค่านิยมทางสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับแรก และอยู่ในระดับมาก 3) ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับแรก คือ ด้านหน้าที่การงาน รองลงมา คือ ด้านจิตใจ และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ 4) แนวทางแก้ไขปัญหานี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี คือ (1) สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต เพื่อจะได้มีศักยภาพในการผ่อนชำระหนี้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (2) สถาบันการเงินที่รับครูเข้าเป็นลูกหนี้ในระบบ ควรมีการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของครู และ (3) ครูควรมีการวางแผนทางการเงินของครอบครัว โดยการทำความเข้าใจกับสมาชิกในครอบครัว โดยการใช้เงินอย่างสมดุลระหว่างรายรับกับรายจ่าย

คำสำคัญ : ภาวะหนี้สิน ข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี

Abstract

The purposes of this research are 1) to study the debt status of government teachers in Phetchaburi Province, 2) the effect of the debt status of government teachers in Phetchaburi Province, and 3) the solution of the debt problem of government teachers in Phetchaburi Province. The sample group consisted of 381 government teachers in Phetchaburi Province, selected by stratification sampling and simple random sampling. The main informants were 5 professionals related to financial institutions owned by government teachers. The research instruments consisted of 1) the questionnaire of debt status of government teachers, the rating scale is 5 levels with a degree of confidence equal to 0.955 and Check List form and 2) interview form of solutions of government teachers in Phetchaburi Province. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation. The qualitative analysis used content analysis.

The research found that; 1) Debt status of government teachers in Phetchaburi Province, it was found that 1) the debt condition of the teachers arose from the physiological needs in the first aspect, that was, the house was 56.69% and the loan amount of the government teachers to build the house was in the budget more than 2,000,000 Baht or 74.85 %. The source of funds for the construction of the house, first was the teacher savings cooperatives, accounted for 41.32 %, secondly by the Government Housing Bank of 30.54 %. 2) Values associated with debt status were social values with the average in the first rank was in a high level., and 3) The impact of the debt status of government teachers in Phetchaburi Province, overall, it was at a moderate level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at a moderate level and the aspect that had an average value in the first level was a career path, followed by psychological, and economic respectively. 3) The solutions for the debt of government teachers in Phetchaburi Province were (1) Educational institutions should encourage government teachers to apply the sufficiency economy philosophy in their lives in order to have the potential to pay off debt according to a target set. (2) Financial institutions that accepted government teachers as debtors in the system, should have the ability to pay off the debt of the government teachers should be considered, and (3) the teacher should have a family financial plan by making an understanding with the family members by using a balance between incomes and expenses.

Keywords : Debt Status, Government Teacher in Phetchaburi Province

บทนำ

อาชีพครูถือได้ว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติและได้รับการยกย่องนับถือจากบุคคลทั่วไปจนถือได้ว่าครูเป็นผู้นำทางสังคม ครูจึงต้องทำตัวเป็นแบบอย่างของชาวบ้านทั้งด้านความประพฤติส่วนตัวและความเป็นอยู่ ประกอบกับสังคมในอดีต เป็นสังคมที่เรียบง่าย ทำให้การดำรงชีวิตของครูนั้นมีความสมถะ การใช้ง่ายจะมีความประหยัด อดออมไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่กู้หนี้โดยไม่จำเป็น ครูมีภาระหน้าที่ในการเตรียมความพร้อมสร้างเสริมสติปัญญาเป็นผู้ให้เครื่องมือในการแสวงหาความรู้และเป็นผู้จัดประกายแห่งการเรียนรู้กระตุ้นการใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้มีความเพียรพยายามการเสาะแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งปลูกฝังกล่อมเกลาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ สอนทักษะชีวิตให้สามารถทำงานและดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ [1] สำหรับประเทศไทย กระแสโลกาภิวัตน์แห่งยุคโลกไร้พรมแดนส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นคือ “วิกฤติต้มยำกุ้ง” (Tom Yum Kung Crisis) เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2540 ก่อให้เกิดความกลัวว่าจะเกิดการล่มสลายทางเศรษฐกิจทั่วโลก เนื่องจากการแพร่ระบาดของทางการเงิน ภายหลังจากที่ประเทศไทยฟื้นตัวจาก “วิกฤตเศรษฐกิจในเอเชีย” (Asian Financial Crisis) ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2541 เศรษฐกิจไทยก็เริ่มทะยานขึ้นอีกครั้งในช่วงปี พ.ศ. 2545-2550 โดยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.6 โดยในทศวรรษที่ผ่านมา ความยากจนในไทยลดลงอย่างต่อเนื่องจากจุดสูงสุดที่ร้อยละ 21 เหลือเพียงร้อยละ 8 ในปี พ.ศ. 2552 โดยปัญหาความยากจนส่วนใหญ่ในไทยเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชนบท โดยจากจำนวนคนยากจนในประเทศทั้งสิ้น 5.4 ล้าน กว่าร้อยละ 88 อาศัยอยู่ในชนบท ในปี พ.ศ. 2553 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยได้ชะลอตัวลง เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจโลกซบเซา และการเมืองที่ไม่มีเสถียรภาพ สำหรับปี พ.ศ. 2554 ในภาพรวมธนาคารโลกคาดการณ์ว่า

เศรษฐกิจไทยจะขยายตัวในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.5 และผลจากนโยบายเศรษฐกิจที่เหมาะสมนี้ ทำให้ประเทศไทยสามารถก้าวไปข้างหน้าสู่เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษได้อย่างต่อเนื่อง และประเทศไทยน่าจะมีบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษในภาพรวมได้เกือบทั้งหมด แต่ในทางตรงกันข้าม ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูกลับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง [2]

สภาพชีวิตของข้าราชการครูมีปัญหาทางการเงินอย่างรุนแรง นั่นคือ กำลังเผชิญกับวิกฤตทางการเงินชนิด “รายได้ไม่เพียงพอจ่ายรายจ่าย” เป็นผู้ตามกระแสสังคมอย่างผิด แทนที่จะทำหน้าที่ชี้นำสังคมได้ เช่น ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นที่ต้องรับผิดชอบจ่ายเกินตัว ได้แก่ งานสัมพันธ์กับชุมชนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้เป็นหนี้สินเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ทำให้ต้องกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ต่างๆ ทั้งภาคเอกชนและสถาบันการเงินต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้จ่ายให้เพียงพอต่อความจำเป็น ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นหนี้กับแหล่งหนี้หลายแห่งรวมกัน โดยมีการกู้ยืมเงินจากแหล่งใหม่เพื่อนำมาใช้หนี้แหล่งเก่าในลักษณะของ “วงจรรหนี้” เป็นเหตุให้วงจรรหนี้ ขยายขึ้นไม่สิ้นสุด และเพชรดาบุญศรี[3] ได้สรุปสาเหตุที่ข้าราชการครูต้องเข้าสู่ภาวะหนี้สินในลักษณะวงจรรหนี้ที่ไม่สิ้นสุด ดังนี้ 1) กู้ยืมเป็นหนี้ตั้งแต่เรียนหนังสือ เพราะผู้ปกครองกู้เงินเพื่อให้เป็นทุนการศึกษา เมื่อได้เป็นครูจึงต้องยืมเงินจากแหล่งเงินต่าง ๆ เพื่อนำไปชำระหนี้ นอกกรอบที่ผู้ปกครองกู้ยืมมา 2) กู้ยืมเพื่อซื้อยานพาหนะเพื่อใช้ในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือติดต่อกองที่อำเภอ เนื่องจากครูส่วนใหญ่มีบ้านพักอยู่ห่างจากที่ทำงานมาก เพราะ โรงเรียนมีบ้านพักครูไม่เพียงพอหรือมีความทรุดโทรมมากแล้ว จนไม่สามารถอยู่อาศัยได้ 3) กู้ยืมเพื่อสร้าง ซ่อมแซม และต่อเติมที่อยู่อาศัย เนื่องจากบ้านพัก มีไม่เพียงพอ ถึงมีก็คับแคบ ยิ่งเมื่อครูแต่งงานมีครอบครัว ก็ยิ่งลำบาก สวัสดิการค่าเช่าบ้านก็ไม่สามารถช่วยเหลือครูได้เท่าที่ควร เนื่องจากกำหนดว่า การบรรจุครั้งแรก และการย้ายตามคำร้องของตัวเอง ไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ กอปรกับสถาบันการเงินเปิดโอกาสให้กู้เพื่อสร้างที่อยู่อาศัยได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ก็ยังเป็นเหตุจูงใจให้ครูอยากมีบ้านของตัวเองมากยิ่งขึ้น 4) กู้ยืมเป็นทุนส่งบุตรหลานเล่าเรียน และใช้ในการศึกษาของตนเพื่อปรับวิทยฐานะ 5) กู้ยืมเพื่อซื้อเทคโนโลยีหรือเครื่องมือสื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์ วิทยุและโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น 6) กู้ยืมเพื่อนำไปเป็นทุนสร้างอาชีพเสริม แต่มักล้มเหลว เนื่องจากไม่มีเวลาดูแล ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต หรือขาดประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ 7) กู้ยืมเพราะค่าครองชีพสูง และภาษีสังคมสูง แต่รายได้ต่ำ 8) กู้ยืมเพราะมีค่านิยมผิด หวังรวยทางลัด เช่น ติดการพนัน เล่นหวย ติดเหล้าขาดอง ขอบพบปะสังสรรค์ ไม่มีการวางแผนในการใช้เงิน เป็นต้น 9) กู้ยืมเพราะไม่มีเงินจ่ายค่ารักษาพยาบาล เช่น ประสบอุบัติเหตุร้ายแรง ประสบอุบัติเหตุเจ็บป่วย เป็นต้น

จากสาเหตุการเป็นหนี้ของครูข้างต้นส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะของข้าราชการครู ดังที่ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตครูได้ระบุว่า คุณลักษณะของข้าราชการครูที่มีปัญหาหนี้สินนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่า ข้าราชการครูที่มีปัญหาหนี้สินส่วนใหญ่มีคุณลักษณะของความเป็นครูอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูที่ผ่านมาได้ส่งผลให้ขวัญและกำลังใจของข้าราชการครูที่จะมาพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพลดน้อยด้อยลงไป ซึ่งเป็นผลให้ทั้งศักยภาพของข้าราชการครูในฐานะผู้สอน และนักเรียนไม่มีคุณภาพตามแผนนโยบายทางการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งหากปล่อยไว้ไม่รีบดำเนินการแก้ไข ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพทางการศึกษาในระยะยาว [4] ดังนั้นปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูจึงถือเป็นปัญหาเร่งด่วนของรัฐบาลที่ได้ตั้งเป้าหมายว่าจะแก้ไขปัญหาหนี้สินครู เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญในการศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรีเพื่อจะได้นำไปสู่การแก้ปัญหาในระยะยาวเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของครูและทำให้คุณภาพการศึกษาของจังหวัดเพชรบุรีดีขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 381 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และการสุ่มอย่างง่าย

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินที่ข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรีเป็นหนี้ จำนวน 5 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของข้าราชการครู จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรีมาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี เป็นแบบ Check List และแบบประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี

2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี และแบบสัมภาษณ์แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามในแต่ละข้อ และประเมินความสอดคล้องจากนั้นหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence : IOC) ประกอบด้วย 1) ดร.ไพรัช มณีโชติ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของข้าราชการครู 2) ดร.วรลักษณ์ จันทร์ผา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและการวิจัย และ 3) ดร.ศกาวลัย นันทวิจิต เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข และนำไป try out กับข้าราชการครูในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .955

2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถาบันการเงิน จำนวน 5 คน และผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยกำหนดเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า

1.1 ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูที่เกิดจากความต้องการทางสรีระ ด้านแรก คือ บ้านพัก คิดเป็นร้อยละ 56.69 และวงเงินที่ครูใช้ในการสร้างบ้านส่วนใหญ่อยู่ในวงเงินกู้มากกว่า 2,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 74.85 แหล่งเงินที่ใช้สำหรับการสร้างบ้านพัก อันดับแรก คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู คิดเป็นร้อยละ 41.32 รองลงมา คือ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 30.54

1.2 ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูที่เกิดจากความต้องการสวัสดิภาพ คือ การมียานพาหนะส่วนตัว พบว่า ข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรีมียานพาหนะส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำแนกเป็นรถยนต์ ร้อยละ 78.22 และรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 21.78 ข้าราชการครูที่ต้องกู้ยืมเงินซื้อรถทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 30.18 โดยแหล่งเงินกู้อันดับแรก คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู คิดเป็นร้อยละ

47.82 รองลงมา คือ ธนาคารออมสิน คิดเป็นร้อยละ 46.96 วงเงินที่กู้มากกว่า 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 56.43 เหตุผลในการซื้อยานพาหนะมากเป็นอันดับแรก คือ เพื่อความสะดวกในการเดินทางไปทำงาน คิดเป็นร้อยละ 30.18

1.3 ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรีที่เกิดจากความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง คือ การศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 75.33 ซึ่งครูต้องมีการกู้ยืมบางส่วนอยู่ในอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 41.99

1.4 ค่านิยมที่มีความสัมพันธ์ต่อภาวะการมีหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี คือ ค่านิยมทางสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับแรก และอยู่ในระดับมาก

1.5 ข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรีที่มีหนี้สินมีพฤติกรรมซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน คิดเป็นร้อยละ 95.28 ซึ่งสินค้าที่ซื้อด้วยระบบเงินผ่อนอันดับแรก คือ รถยนต์ คิดเป็นร้อยละ 30.85

2. ผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับแรก คือ ด้านหน้าที่การงาน รองลงมา คือ ด้านจิตใจ และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

3. แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

3.1 สถานศึกษาที่ครูสังกัดควรส่งเสริมให้ครูใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต เพื่อจะได้มีศักยภาพในการผ่อนชำระหนี้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3.2 สถาบันการเงินที่รับครูเข้าเป็นลูกหนี้ในระบบ ควรมีการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ของครู

3.3 ครูที่เป็นหนี้ ควรมีการวางแผนทางการเงินของครอบครัวโดยการทำความเข้าใจกับสมาชิกในครอบครัว โดยการใช้เงินอย่างสมดุลระหว่างรายรับกับรายจ่าย

3.4 ควรเปลี่ยนพฤติกรรมการซื้อโดยใช้ระบบเงินผ่อน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สาเหตุของการเกิดหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี พบว่าเกิดจากสาเหตุ 3 ด้าน คือ 1) ด้านความต้องการครูต้องการบ้านที่อยู่อาศัยเป็นอันดับแรก และรถยนต์เป็นยานพาหนะในการเดินทาง 2) ด้านค่านิยม ครูมีค่านิยมทางสังคม ต้องการการยอมรับจากสังคม และ 3) ด้านพฤติกรรม ครูมีพฤติกรรมต้องการซื้อสินค้าระบบเงินผ่อน อาจเนื่องมาจาก ครูเป็นอาชีพที่ต้องการให้สังคมยอมรับ มีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่ด้วยเงินเดือนไม่สูง จึงทำให้ต้องเป็นหนี้สินเพื่อซื้อบ้านและรถยนต์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพา กิตติคุณภูมิธรรม [5] ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเป็นหนี้สินของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า สภาพการเป็นหนี้สินของครู โดยรายการจ่ายที่มากที่สุด คือ ผ่อนชำระหนี้ค่าบ้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชัย วัฒนานนท์ดำรง [6] ได้วิจัยเรื่อง ภาวะหนี้สินของสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูจังหวัดสกลนคร พบว่า ข้าราชการครูส่วนใหญ่ไม่ได้ดำรงตนโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อได้เงินมาแล้วจะมีการนำเงินไปใช้จ่ายก่อนข้างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นในการดำรงชีพที่มีราคาแพง ส่งผลทำให้เกิดภาวะหนี้สินทั้งในระยะสั้นและระยะยาวมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ การซื้อหรือสร้างที่อยู่อาศัย รองลงมา ได้แก่ การนำเงินไปใช้จ่ายค่าเครื่องอำนวยความสะดวกตามสมัยนิยม และสอดคล้องกับงานวิจัยของเนก ศรีสำราญรุ่งเรือง [7] ได้วิจัยเรื่องภาวะหนี้สินและแนวทางการบริหารหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเลย พบว่า ภาวะหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย เป็นหนี้สินประเภทเงินกู้สามัญมากที่สุด และส่วนทรัพย์สินจากการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ของสมาชิกรายนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของรถยนต์มากที่สุด รองลงมา คือ ทาวเฮ้าส์ การศึกษาต่อ และบ้าน

2. แหล่งทุนที่ข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรีกู้ยืมมากที่สุด คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดเพชรบุรี อาจเนื่องมาจาก ข้าราชการครูส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดเพชรบุรี และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูฯ จะให้ครูที่เป็นสมาชิกกู้ได้

ในวงเงินที่ค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทรัตน์ จิโรภาส [8] ได้วิจัยเรื่องภาวะหนี้สินของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ข้าราชการครูมีหนี้สินมากกว่า 1,000,000 บาท มากที่สุดร้อยละ 34.8 โดยกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ร้อยละ 39.1

3. ผลกระทบจากการเกิดหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับแรก คือ ด้านหน้าที่การงาน รองลงมา คือ ด้านจิตใจ อาจเนื่องมาจากการที่ครูมีภาวะหนี้สินทำให้เกิดความกังวลทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพของการทำงาน และมีความเครียดส่งผลให้มีความไม่สบายใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑารัตน์ โทษารธรรม [9] ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพหนี้สินกับความเครียดในที่ทำงานของข้าราชการครู พบว่า การรับรู้อัตราดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายแตกต่างกันข้าราชการครูมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. แนวทางการแก้ปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี คือ การส่งเสริมให้ครูใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต อาจเนื่องมาจากการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่ครูจะสามารถใช้หลักเหตุผล หลักความพอประมาณ และภูมิคุ้มกัน ควบคู่กับเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของตนเองได้ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชชากร แจ่มศรี [10] ได้วิจัยเรื่องภาวะหนี้สินและแนวทางการบริหารหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด พบว่า แนวทางการบริหารหนี้สิน คือ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ใช้หลักพึ่งตนเอง จัดสรรรายได้ รายจ่ายให้เกิดความพอดี ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และเพิ่มการออมโดยอาศัยองค์ประกอบ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความพอประมาณ โดยปรับจากการมีหนี้สินสิ้นพันตัว เป็นการใช้จ่ายตามความจำเป็นและเหมาะสม ความมีเหตุผล คือ การทำอะไร ทำอย่างไรจึงไม่เป็นหนี้ และยินดีตามควร การสร้างภูมิคุ้มกัน โดยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น หารายได้เสริม ออมเงิน ลดการซื้อโดยระบบเงินผ่อน และไม่กู้โดยไม่จำเป็น ทั้งนี้ต้องประกอบด้วย 2 เงื่อนไข ใช้ความรู้คู่คุณธรรม กล่าวคือ รอบรู้ในวิชาการต่าง ๆ ที่จะนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. กระทรวงศึกษาธิการควรส่งเสริมให้ข้าราชการครูให้ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต เพื่อจะทำให้ครูสามารถลดหนี้สินได้ในอนาคต
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเสริมศักยภาพของครูให้มีความสามารถในการวางแผนการใช้จ่ายเงินให้สมดุลกับรายได้
3. ครูควรวางแผนในการใช้ชีวิต โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการครู
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับตัวแบบการดำรงชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงในอาชีพของข้าราชการครู

เอกสารอ้างอิง

- [1] นาริรัตน์ นาครินทร์. ครูบ้านนอก. [อินเทอร์เน็ต]. 2559 [เข้าถึงเมื่อ 25 พฤษภาคม 2559], เข้าถึงได้จาก <http://www.kroobannok.com>.
- [2] The world bank, Thailand Overview. [Internet]. 2012 [cited 2012 July 9], Available from <http://www.worldbank.org/en/country/thailand/overview>.
- [3] เพชรคำ ธนุศรี. ทำอย่างไรหนี้สินครูไทย ... จะลดลง." วารสารศึกษาศาสตร์ 2544-2545; 25(2): (ต.ค. 2544 –ม.ค.2545) 39.
- [4] ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตครู. การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ; 2554.

- [5] ยูพา กิตติคุณภูธรธรรม. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเป็นหนี้สินของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2549.
- [6] พิษย์ ลิมานนท์ดำรง. ศึกษาภาวะหนี้สินของสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูจังหวัดสกลนคร. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต] อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี; 2547.
- [7] อนนท ศรีสำราญรุ่งเรือง. ภาวะหนี้สินและแนวทางการบริหารหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์กรมสามัญศึกษาจังหวัดเลย จำกัด. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้; 2550.
- [8] นันทรัตน์ จิโรภาส. ภาวะหนี้สินของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงหลวง จังหวัดสงขลา. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; 2552.
- [9] จุฑารัตน์ โทษาธรรม. สภาพหนี้สินกับความเครียดในที่ทำงานของข้าราชการครู. [วิทยานิพนธ์สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ]. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.; 2548.
- [10] พิชชากร แจ่มศรี. ภาวะหนี้สินและแนวทางการบริหารหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนนทบุรี จำกัด. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้; 2550.